

**Úřad
Národní
rozpočtové
rady**

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2019

KAPITOLA 359 –
Úřad Národní rozpočtové rady

V Praze dne 25. března 2020

č.j. ÚNRR-0242/2020

VÝROČNÍ ZPRÁVA

ZA ROK 2019

Kapitola 359 – Úřad Národní rozpočtové rady

Předkládá: doc. Ing. Eva Zamrazilová, CSc.
předsedkyně Národní rozpočtové rady

Obsah

Úvodní slovo předsedkyně Národní rozpočtové rady	2
1 Profil instituce a její poslání	3
1.1 Složení Národní rozpočtové rady	3
1.1.1 Úřad Národní rozpočtové rady	4
2 Zhodnocení činnosti za rok 2019	5
2.1 Publikace a odborná činnost	5
3 Problémy fiskální politiky v ČR	8
4 Mezinárodní srovnání	11
5 Personální zajištění Úřadu	14
6 Organizační schéma	15
7 Zahraniční cesty a mezinárodní spolupráce	16
8 Vzdělávání	18
9 Výbor pro rozpočtové prognózy	19
10 Komunikace s veřejností a médii	20
10.1 Poskytování informací na základě žádostí podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	20
11 Hospodaření s rozpočtovými prostředky kapitoly 359 – Úřad Národní rozpočtové rady ...	22
11.1 Příjmy	22
11.2 Výdaje	23
11.3 Nároky z nespotřebovaných výdajů	24
12 Kontrolní činnost	27
12.1 Vnitřní kontroly	27
12.2 Vnější kontroly	27
12.3 Audit účetní závěrky	27
13 Předpokládaný vývoj do budoucna	28

Úvodní slovo předsedkyně Národní rozpočtové rady

Vážení čtenáři,

v době, kdy píšu tyto řádky, prochází naše země i její veřejné finance zatěžkávací zkouškou, kterou během naší práce v roce 2019 nebylo možné očekávat. V závěrečné fázi přípravy této výroční zprávy se situace rychle měnila doslova den za dnem a doufám, že ve chvíli, kdy tento text budete číst, bude ohrožení veřejného zdraví již mírnější a ekonomické i fiskální výhledy jasnější a hlavně příznivější.

V posledním březnovém týdnu 2020 se zdá, že význam fiskálních pravidel a jejich dodržování ustoupily do pozadí, což je při bezprecedentním ohrožení zdraví obyvatel zcela pochopitelné. Nicméně pandemie koronaviru dříve nebo později odezní a pak se naplno ukáže, jak byly nejen zdravotní systémy, ale i veřejné finance jednotlivých zemí na nečekaný šok připraveny.

Česká republika se na začátku roku 2020 mohla pyšnit jedním z nejnižších zadlužení nejen v rámci EU, ale i v celém vyspělém světě. Jakožto malá a otevřená ekonomika nicméně vždy byla, je a bude citlivější na veškeré výzvy přicházející z vnějšího okolí. Původní hospodářský výhled pro rok 2020 byl už před vypuknutím pandemie koronaviru zatížen vyšší mírou nejistoty a rizik, než se očekávalo v druhé polovině roku 2019, kdy státní rozpočet procházel schvalovacím procesem. Pandemie a s ní spojená opatření pak situaci zcela změnila.

Přesto dává smysl se k dění v roce 2019 prostřednictvím této výroční zprávy vrátit. Mimo jiné proto, že Národní rozpočtová rada za využití analytické podpory Úřadu Národní rozpočtové rady i loni apelovala na provádění proticyklické fiskální politiky a vytváření rezerv

v dobrých časech pro časy horší, což se v posledních týdnech ukázalo jako více než opodstatněné.

Pevně věřím, že současná zkušenost povede po překonání aktuálních výzev k větší koncentraci na stabilizační funkci fiskální politiky. Pohled do vzdálenější budoucnosti totiž z hlediska udržitelnosti veřejných financí nedával ani před vypuknutím pandemie nového koronaviru příliš důvodů k optimismu, a to především kvůli stárnutí populace.

Silné populační ročníky jsou nyní ještě v produktivním věku, a tak důchodový systém v posledních solidního hospodářského růstu vykazoval dokonce přebytky. V období po roce 2030, až začnou tyto ročníky odcházet do penze, se ale situace změní. Zpráva o dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí vypracovaná Národní rozpočtovou radou v roce 2019 ukázala, že pokud bude i nadále platit stávající nastavení důchodového systému a politická reprezentace naší země nepřistoupí k důchodové reformě ani k jiné zásadní změně klíčových parametrů, začne se penzijní systém v důsledku demografického vývoje propadat do čím dál větších schodků, což výrazně zasáhne celé české veřejné finance.

Minulý rok v tomto ohledu nepřinesl i přes počáteční naději spojenou se vznikem Komise pro spravedlivé důchody žádný zásadní posun. Udržitelnosti veřejných financí se Česko nepřiblížilo, naopak se zase posunulo o rok blíže období, ve kterém se problémy začnou projevovat naplno. Propad ekonomiky v roce 2020 navíc nepříznivou situaci ještě umocní.

doc. Ing. Eva Zamrazilová, CSc.

předsedkyně Národní rozpočtové rady

1 Profil instituce a její poslání

Národní rozpočtová rada (dále jen „Rada“) je nezávislý odborný orgán, který vznikl v lednu 2018 na základě zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti (dále jen „Zákon“). Hlavním posláním Rady je vyhodnocovat, zda stát a další veřejné instituce dodržují pravidla rozpočtové odpovědnosti daná Zákonem. Činnost Rady se však neomezuje jen na tento úkol. Rozsah jejích aktivit, kterými mimo jiné přispívá k udržitelnosti veřejných financí České republiky a snižuje riziko nadměrného zadlužování státu, je mnohem širší. Rada především:

- hodnotí plnění číselných fiskálních pravidel, kterými jsou zejména pravidlo limitu výše dluhu, stanovení celkových výdajů sektoru veřejných institucí podle § 10 Zákona, odvození výdajového rámce státního rozpočtu a státních fondů podle § 12 Zákona a hospodaření územního samosprávného celku, a vypracovává a předkládá Poslanecké sněmovně zprávu o jejích plnění,
- zjišťuje výši dluhu a vyhláší ji stejným způsobem, jakým se vyhláší zákony do 1 měsíce ode dne prvního zveřejnění výše dluhu sektoru veřejných institucí za předchozí kalendářní rok Českým statistickým úřadem,
- sleduje vývoj hospodaření sektoru veřejných institucí,
- s přihlédnutím k hospodářskému a společenskému rozvoji, zaměstnanosti a mezigenerační soudržnosti vypracovává

a předkládá Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky zprávu o dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí, která obsahuje hodnocení, jakým způsobem mohou plánované vládní politiky svými přímými dlouhodobými dopady pravděpodobně ovlivnit udržitelnost veřejných financí. Rada při vypracovávání této zprávy přihlíží k hospodářskému a společenskému rozvoji, zaměstnanosti a mezigenerační soudržnosti,

- vypracovává stanovisko k výpočtu hodnoty nápravné složky,
- schvaluje návrh rozpočtu Úřadu Národní rozpočtové rady (dále jen „Úřad“) a střednědobý výhled rozpočtu Úřadu,
- schvaluje Výroční zprávu Úřadu a Zprávu o plnění rozpočtu Úřadu,
- schvaluje Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu.

Stanoviska a zprávy vydávané Radou slouží jako podklady pro vládu ČR, Poslaneckou sněmovnu Parlamentu ČR a územní samosprávy tak, aby mohly co nejpřesněji a nejodpovědněji plánovat a provádět fiskální a rozpočtovou politiku. Kromě toho jsou výstupy Národní rozpočtové rady, jež zahrnují i výzkumné, informační a podkladové studie, užitečné i pro širokou veřejnost. Každý občan díky nim může získat lepší povědomí o tom, v jakém stavu veřejné finance jsou a kterým směrem se ubírají.

1.1 Složení Národní rozpočtové rady

Národní rozpočtová rada je dle Zákona tříčlenná. Skládá se z předsedy a dvou dalších členů. Předsedu Rady volí Poslanecká sněmovna na návrh vlády. Další dva členové jsou rovněž voleni Poslaneckou sněmovnou, po jednom na návrh Senátu a na návrh České národní banky. Předsedkyně Rady doc. Ing. Eva Zamrazilová, CSc. byla zvolena do funkce v lednu roku 2018. Ve stejné době byli rovněž zvoleni do funkce Poslaneckou sněmovnou další dva členové Rady. Člen Rady prof. Ing. Richard Hindls, CSc., dr. h. c. byl zvolen na návrh Senátu na čtyřleté funkční období. Člen Rady prof. Ing. Jan Pavel, Ph.D. byl zvolen na návrh České národní banky na dvouleté funkční období.

Standardní délka funkčního období člena Rady činí 6 let. První funkční období po vzniku Rady v roce 2018 bylo nicméně dvěma členům zkráceno (jednomu z členů o 2 roky, druhému o 4 roky) tak, aby v budoucnu nedocházelo k obměně celé Rady najednou po 6 letech, ale aby se každé 2 roky volil jeden člen a byla tak zachována kontinuita orgánu.

Dne 16. října 2019 Poslanecká sněmovna rozhodla na návrh ČNB o tom, že prof. Ing. Jan Pavel, Ph.D. bude ve své funkci člena Rady pokračovat i po vypršení prvního dvouletého mandátu. Pro jeho jmenování hlasovalo celkem 144 ze 174 přítomných poslanců. Rada tak bude i nadále pokračovat ve své činnosti ve stávajícím složení.

Členové rady

Zleva: člen Rady prof. Ing. Richard Hindls, CSc., dr. h. c., předsedkyně Rady doc. Ing. Eva Zamrazilová, CSc., člen Rady prof. Ing. Jan Pavel, Ph.D.

1.1.1 Úřad Národní rozpočtové rady

Spolu s Národní rozpočtovou radou vznikl na základě Zákona také Úřad, který zajišťuje úkoly spojené s odborným, organizačním, administrativním, personálním a technickým zabezpečením činnosti Rady. Úřad je organizační složkou

státu a účetní jednotkou. V čele Úřadu stojí vedoucí Úřadu, jehož jmenuje a odvolává Rada a jenž je podřízen předsedkyni Rady. Vedoucím Úřadu byl v únoru 2018 jmenován Mgr. Jakub Holas

2 Zhodnocení činnosti za rok 2019

Po roce 2018, který byl pro Národní rozpočtovou radu i Úřad prvním rokem jejich existence, se rok 2019 nesl především v duchu stabilizace – a to jak co do činnosti obou organizací, tak co do jejich personálního, materiálního i finančního zabezpečení.

Rada a Úřad v roce 2019 pokračovaly v plnění všech úkolů, jež jim stanovuje Zákon. U řady z těchto úkolů si však ve srovnání s rokem 2018 mohly díky větší stabilizaci dovolit širší či detailnější pojetí. Rada navíc ve spolupráci se Zastoupením Evropské komise v České republice uspořádala 18. listopadu 2019 v Praze odbornou konferenci na téma role nezávislých fiskálních rad v zemích EU. Mezi její účastníky patřil kromě předsedkyně Rady Evy Zamrazilové a místopředsedy Výboru pro rozpočtové prognózy Jakuba Seidlera, také zástupce vedoucí Zastoupení Evropské komise v ČR Zdeněk Čech, bývalý ministr financí Polské republiky a stávající člen Evropské fiskální rady (EFB) Mateusz Szczurek či vedoucí sekretariátu EFB Martin Larch.

Před několika desítkami hostů vystoupil se svojí prezentací k tématu také člen slovenské Rady pro rozpočtovou zodpovědnost' Juraj Kotian, vedoucí oddělení Fiskální politika a udržitelnost na Ministerstvu financí ČR Jindřich Marval či profesor Fredrik N. G. Andersson, jenž působí na univerzitě ve švédském Lundu. Právě švédská cesta ukazuje, že ačkoli je výrazné snížení dluhu obtížné, není nemožné ho dosáhnout. Svou roli v tom sehrávají také fiskální instituce, jakou je v Česku Rada. Ostatně i na konferenci panovala široká shoda na tom, že rozpočtové rady svojí odbornou úrovní a pečlivou analytickou prací kombinovanou s efektivní komunikací zlepšují parametry národních rozpočtů.

Kromě plnění zákonem daných úkolů a organizace výše zmíněné konference byla v roce 2019 znovu

otevřena také otázka trvalého sídla Úřadu. Dosaďovací sídlo v pronajatých prostorách v ulici Holečkova 103/31 v Praze 5 bylo po konzultacích s Ministerstvem financí ČR a Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových od začátku koncipováno jako dočasné, a to do doby, než bude dokončena rekonstrukce objektu v Cihelné ulici v Praze 1. Právě tam se nachází budova v majetku státu, do níž se měl Úřad přestěhovat po rekonstrukci, jejíž dokončení bylo naplánováno na přelom let 2019 a 2020. Úřad však byl dne 18. prosince 2019 Ministerstvem financí ČR informován, že z rozhodnutí vedení ministerstva se již nadále nepočítá s možností nastěhování Úřadu do avizované budovy v ul. Cihelná. Úřad je proto nucen hledat jiný pronájem, ať už v rámci současného komplexu administrativní budovy Holečkova, nebo na jiném místě v rámci hl. m. Prahy, neboť současný pronájem byl považován za dočasné řešení a Úřad v současnosti nedisponuje například místností pro archiv, skladem, technickou místností a dostatkem kanceláří pro svoje zaměstnance.

Do Úřadu v roce 2019 také putovalo jedno ocenění. Vedoucí Úřadu Mgr. Jakub Holas obsadil třetí příčku v soutěži eOsobnost EGOVERNMENTU 2019 v kategorii Centrální správa. Soutěž vyhlašovaná magazínem EGOVERNMENT má za cíl ocenit ty, kteří se nejvíce zasloužili o posun elektronizace veřejné správy v České republice. Umístění na stupních vítězů si vedoucí Úřadu odnesl především za to, že z Úřadu učinil teprve druhou samostatnou kapitolu státního rozpočtu v historii, která svůj informační systém provozuje výhradně v cloudu. V praxi to znamená, že Úřad nemusí fyzicky vlastnit žádné servery a jeho pracovníci se online připojují do virtuálního prostředí vzdáleného serveru. Úřad tak nemusí řešit údržbu, zálohování, nákup nových serverových technologií ani další náročné a nákladné úkony.

2.1 Publikace a odborná činnost

V roce 2019 publikovala Národní rozpočtová rada tyto dokumenty:

Zpráva o dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí (červen 2019).

Dokument, který Rada dle Zákona předložila Poslanecké sněmovně, stejně jako v roce 2018 ukázal, že ačkoliv si v současnosti Česká republika v mezinárodním srovnání z hlediska zadlužení vede velmi dobře, české veřejné finance nejsou za stávajícího nastavení daňových a výdajových politik dlouhodobě udržitelné. Při současném nastavení by veřejný dluh do roku 2069 mohl podle Zprávy vzrůst až na 222 % HDP.

Hlavním důvodem dlouhodobé neudržitelnosti českých veřejných financí je stárnutí obyvatelstva

a z toho vyplývající růst výdajů na důchody či zdravotní péči. Co se demografie týče, mohla Rada při vypracovávání Zprávy o dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí za rok 2019 vycházet z nové demografické projekce, kterou na konci listopadu 2018 vydal Český statistický úřad (ČSÚ). Předchozí demografická projekce pocházela z roku 2013.

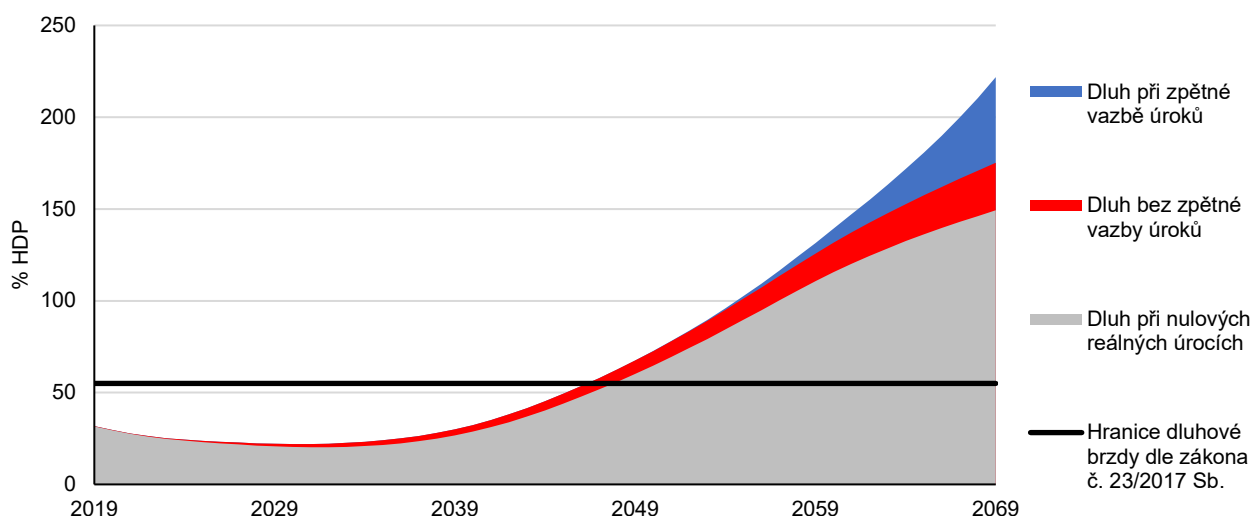
Zpráva o dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí za rok 2019 se od téhož dokumentu vydaného v roce 2018 lišila mimo jiné větším počtem scénářů: byly kvantifikovány různé varianty demografické projekce

zveřejněné ČSÚ, další scénář pracoval s navázáním důchodového věku na rostoucí dobu dožití (což je opatření, které předpokládá stávající znění zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení) a v neposlední řadě bylo testováno, jak by se projevilo trendové zvýšení růstu produktivity práce, které by hypoteticky nastalo v důsledku nastupující digitalizace a robotizace.

Zpráva nicméně i tak stejně jako v roce 2018 ukázala, že ačkoli příjmy státního rozpočtu podle pro-

jekce porostou, nepůjde o takové tempo, aby dokázaly zvyšující se výdaje pokrýt. České republice tak do budoucna hrozí, že se při zachování stávajících výdajových a daňových politik bude zvyšovat míra jejího zadlužení na úroveň, kdy úrokové míry státních dluhopisů vyžadované finančními trhy budou natolik vysoké, že se stát dostane do tzv. dluhové pastí.

Graf 1 Projekce dluhu sektoru veřejných institucí (% HDP)

Zdroj: Zpráva o dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí, 2019.

Zpráva o plnění pravidel rozpočtové odpovědnosti za rok 2018 (září 2019).

Zatímco za rok 2017 bylo vzhledem k účinnosti Zákona od 1. ledna 2017 možné ze čtyř pravidel rozpočtové odpovědnosti plnohodnotně posoudit pouze obě dluhová, rok 2018 byl prvním, za který bylo možné plnohodnotně posoudit všechna pravidla.

Rada ve své Zprávě o plnění pravidel rozpočtové odpovědnosti za rok 2018 vydané v září 2019 konstatovala, že v roce 2018:

- pravidlo výše dluhu sektoru veřejných institucí (§ 14 a § 16 Zákona) bylo plněno,
- postup stanovení celkových výdajů sektoru veřejných institucí a odvození výdajového rámce státního rozpočtu a státních fondů byl dodržen,
- strukturální saldo hospodaření sektoru vládních institucí za rok 2018 nepřekročilo limitní hod-

Stanoviska a studie

Národní rozpočtová rada i v roce 2019 pokračovala v pravidelném čtvrtletním zveřejňování stanovisek k vývoji hospodaření sektoru veřejných institucí a k nastavení fiskální a rozpočtové politiky. Kromě čtyř takovýchto stanovisek vydaných 6. března, 5. června, 4. září a 4. prosince Rada také přijala

notu (-1,5 % HDP) vyplývající z postupu odvození výdajového rámce státního rozpočtu a státních fondů,

- hranici 60% výše dluhu územního samosprávného celku (§ 17 písm. a) Zákona) překračovalo celkem 517 obcí,
- povinnost snížit svůj dluh v roce 2018 o stanovenou minimální úroveň nespĺnily celkem 3 obce, avšak následně ve stanovené lhůtě provedly nápravu,
- Ministerstvo financí České republiky nemuselo u žádného územního samosprávného celku přistoupit k pozastavení převodu podílu na výnosu daní.

9. dubna 2019 souhlasné stanovisko k Metodice odvození výdajových rámců státního rozpočtu a státních fondů, či 16. dubna 2019 ke stanovení konsolidovaných výdajových rámců státního rozpočtu a státních fondů na léta 2020 až 2022. Rovněž

16. dubna 2019 Rada přijala stanovisko k vlivu jednorázových a přechodných operací na příjmy a výdaje sektoru veřejných institucí v roce 2018 a 12. září 2019 vydala stanovisko k identifikovanému jednorázovému opatření pro rok 2020.

Další činnost

V reakci na aktuální dění týkající se oblasti veřejných financí Úřad v roce 2019 vydal také rámcový odhad fiskálních dopadů zavedení minimálního základního důchodu. Dokument ukázal, že izolované zavedení minimálního důchodu by v dlouhém časovém horizontu narušilo stabilitu veřejných financí. Pokud by tedy měl být minimální důchod zaveden, bylo by pro zachování stability veřejných financí nutné zavést spolu s ním také další opatření, jež by zajistila vyšší

Úřad v roce 2019 publikoval také 6 informačních a 3 podkladové studie, v nichž se zabýval například mezinárodní komparací výše veřejných výdajů na důchodový systém, délkou života ve zdraví, robotizací, rozvojem umělé inteligence a jejich dopadem na ekonomiku.

celkové příjmy důchodového systému a/nebo snížila náklady v jiné části systému.

Předsedkyně Rady i v roce 2019 pravidelně využívala svého zákonného práva účastnit se zasedání vlády a vyjadřovat se tam k tématům spojeným s veřejnými financemi. Členové Rady i zaměstnanci Úřadu pak během roku 2019 vystoupili na celé řadě přednášek, seminářů a konferencí určených pro odbornou i širokou veřejnost, či pro studenty.

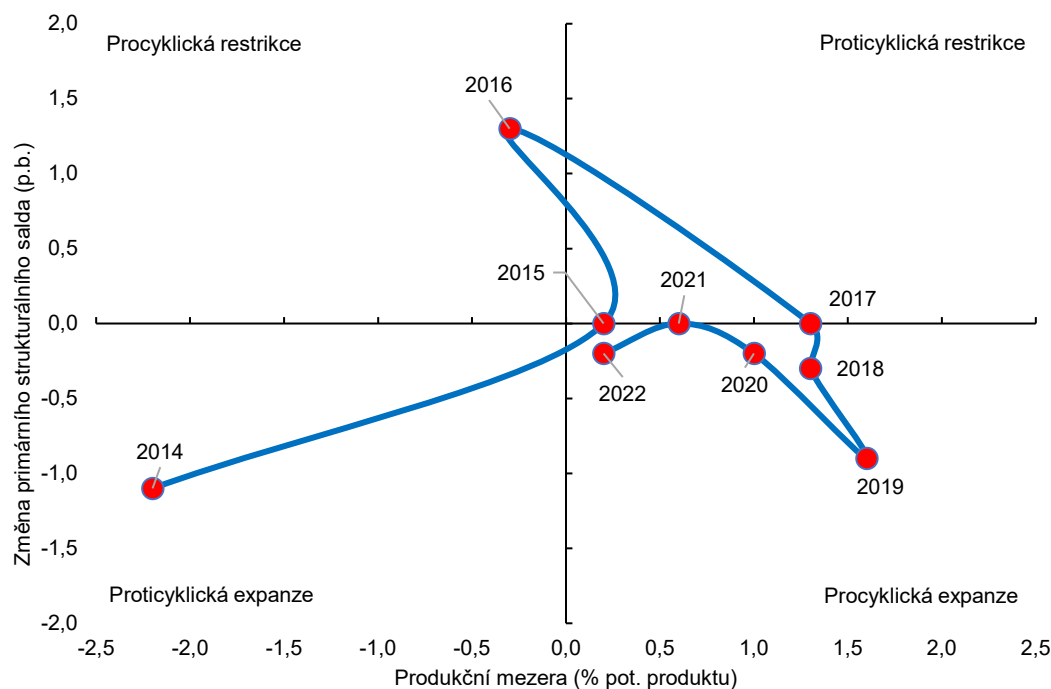
3 Problémy fiskální politiky v ČR

Vedle plnění povinností definovaných přímo v Zákoně se Národní rozpočtová rada věnuje v souladu se svým zaměřením také průběžnému monitoringu vývoje veřejných financí v České republice. O svých závěrech informuje veřejnost v pravidelných čtvrtletních stanoviscích. V nich však není dostatečný prostor pro upozornění na dlouhodobě přetrvávající problémy českých veřejných financí, na které při své práci Rada také naráží. Tato kapitola proto stručně charakterizuje některé z nich.

Jedním z hlavních nedostatků, který Rada pociťuje, je časté nevyužívání fiskální politiky pro stabilizaci ekonomického vývoje. Naplnění této funkce předpokládá proticyklické nastavení, kdy v tzv. dobrých časech, v nichž ekonomika vykazuje kladnou produkční mezeru, dochází ke zpřísnění fiskální politiky, a naopak v případě záporné produkční mezery je fiskální politika uvolňována. To umožňuje stabilizovat vývoj agregátní poptávky, a tak i snížit rozsah výkyvu ekonomického vývoje.

Graf 2 zachycuje vztah mezi produkční mezerou a změnou primárního strukturálního salda, což je ukazatel standardně používaný pro zachycení typu fiskální politiky. Při zhoršování primárního strukturálního salda dochází k fiskální expanzi, a naopak při jeho zlepšování k restrikci.¹ Z grafu je patrné, že v letech 2015–2019 měla fiskální politika buď neutrální nebo procyklický charakter, což znamená, že nebyl využit její potenciál pro stabilizaci ekonomického vývoje. Jedním z důvodů, které k tomu vedou, je určitá „fascinace“ saldem státního rozpočtu, kdy jeho hodnota dominuje politické a společenské debatě. V důsledku toho dochází v časech hospodářských problémů ke snaze schodek snižovat, což má za následek fiskální restrikci, a naopak v časech dobrých dochází k uvolňování fiskální politiky a zvyšování tlaku na veřejné finance v době, kdy by tomu mělo být naopak (zde je typickým příkladem rok 2019).

Graf 2 Vztah produkční mezery a změny primárního strukturálního salda v letech 2014–2022

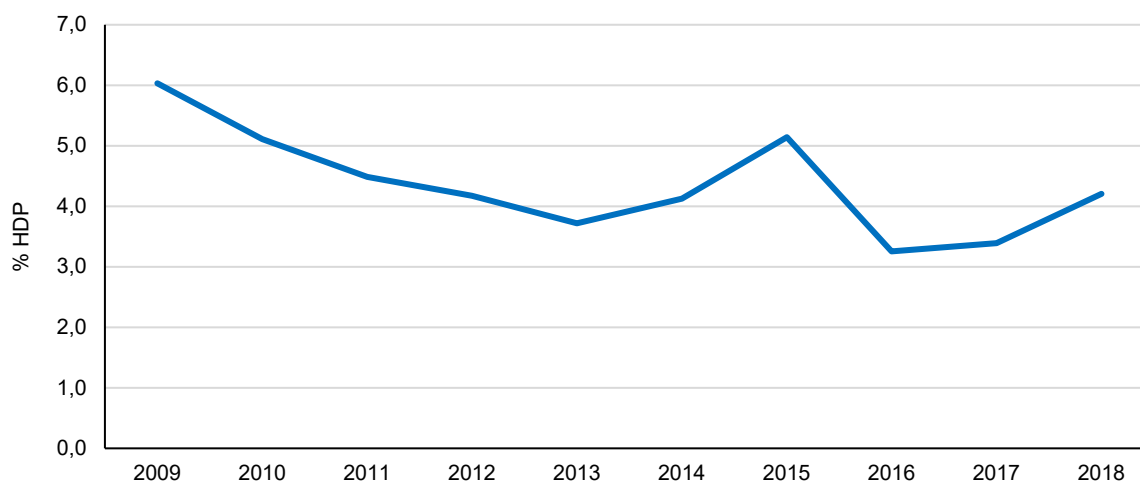
Zdroj: MF ČR: Makroekonomická predikce České republiky (leden 2020), MF ČR: Fiskální výhled České republiky (listopad 2019); výpočty NRR.

Pozn.: 2019–2022 predikce/výhled dle MF ČR.

Nevyužívání fiskální politiky k makroekonomické stabilizaci poznamenává i vývoj výdajů na veřejné investice. To je patrné z grafu 3, kdy

v období po velké recesi (2010–2014) docházelo k redukci kapitálových výdajů, přičemž v této době ekonomika vykazovala buď záporná, nebo relativně nízká tempa růstu.

¹ Podrobněji viz: NRR: Zpráva o dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí (červen 2019), str. 12.

Graf 3 Vývoj tvorby hrubého fixního kapitálu sektoru vládních institucí

Zdroj: MF ČR: Fiskální výhled České republiky (listopad 2019).

Zatímco výše diskutovaná problematika nedostatečného plnění stabilizační funkce fiskální politiky je problémem střednědobým, v dlouhodobém pohledu ani v roce 2019 nedošlo k výrazným posunům v řešení budoucí nerovnováhy veřejných financí. Tento problém se dle simulací Rady, ale i dalších relevantních institucí (Evropské komise, OECD, MPSV, MF), začne projevovat v období po roce 2030, kdy do starobního důchodu začnou odcházet početné generace narozené v 70. letech minulého století. Současný průběžný systém financování starobních důchodů se kvůli tomu začne propadat do deficitů, přičemž další výdajové tlaky budou přicházet ze systému zdravotního pojištění, dlouhodobé péče a školství. Je přitom zřejmé, že nárůst veřejných výdajů je nevyhnutelný, neboť demografická změna je příliš významná.

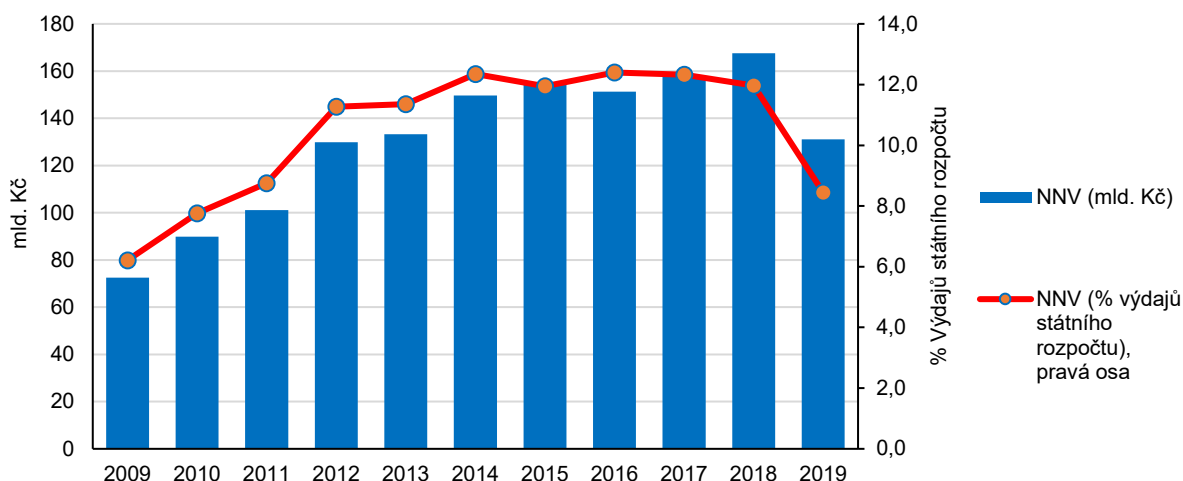
Z tohoto důvodu je nutné se zaměřit na úpravy nejdůležitějších výdajových oblastí, mezi kterými dominují výdaje na penzijní systém. Diskuse o důchodové reformě je tedy především o tom, zda tyto zvýšené výdaje ponese pouze generace obyvatel ekonomicky aktivních po roce 2030, nebo zda dojde k jejich rozproštění i na generace, které se nachází v produktivním věku nyní. Jedná se tedy zejména o otázku mezigenerační solidarity.

Na tomto místě je zároveň nutné odmítnout podceňování tohoto problému, například ve formě odkazů na budoucí blíže nespecifikovanou akceleraci produktivity práce spojenou s robotizací či rychlou změnu populačního chování obyvatel. Provedené výpočty totiž ukazují, že i kdyby tyto jevy skutečně nastaly, efekt by nebyl dostatečný, případně by se v případě změn demografických parametrů dostavil s velmi značným časovým zpožděním.

Vedle výše uvedených problémů střednědobého a dlouhodobého charakteru však české veřejné finance trpí i nedostatky na institucionální úrovni. Významné rezervy je možné identifikovat ve fázi rozpočtování, kdy je patrná neschopnost řady jednotek utrácet prostředky ve výši schválené v zákoně o státním rozpočtu. Důsledkem jsou na úrovni centrální státní správy vysoké objemy prostředků naakumulovaných v nárocích z nespoteřovaných výdajů, což je patrné z grafu 4. Jejich výše na začátku roku 2019 dosahovala 131 mld. Kč, což odpovídalo téměř 8,5 % schválených výdajů ve státním rozpočtu na rok 2019. V letech 2012–2018 činil tento podíl přes 10 %. Takto vysoké hodnoty (byť v roce 2019 došlo k redukci) následně přinášejí problémy při řízení veřejných financí a komplikují například i dodržování schválených výdajových rámců.²

² K této situaci došlo v roce 2018, kdy mimo jiné z důvodu vysokého čerpání prostředků z nároků z nespoteřovaných výdajů došlo k překročení schváleného výdajového rámce státního rozpočtu a státních fondů o 4 mld. Kč.

Graf 4 Vývoj nároků z nespotřebovaných výdajů

Zdroj: Státní závěrečný účet ČR, příloha C Zpráva o výsledcích hospodaření státního rozpočtu, ČNB; výpočty NRR.
Pozn.: NNV = nároky z nespotřebovaných výdajů.

Z hlediska přehlednosti systému veřejných financí by si zasloužila pozornost i otázka potřebnosti všech státních mimorozpočtových fondů. Hlavní argumenty, kterými byla jejich existence obhajována, již buď pozbyly relevantnosti, nebo se ukazuje, že v realitě neplatí. V prvním případě se jedná o argument možnosti převádět nespotřebované prostředky do dalšího rozpočtového období. Vzhledem k existenci institutu nároků z nespotřebovaných výdajů však tuto možnost mají nyní i kapitoly státního rozpočtu. Ve druhém případě se jedná o argument potřebnosti stabilizace a predikovatelnosti výdajů směřujících do určité oblasti. To by však předpokládalo, že jednotlivé fondy budou mít definován dostatek vlastních příjmů. Při pohledu na jednotlivé fondy je však zřejmé, že tomu tak není. Buď jsou svým rozsahem marginální

(např. Státní fond kultury), nebo musí být každoročně dotovány z prostředků státního rozpočtu (zejména Státní fond dopravní infrastruktury).

Dlouhodobě bolavým místem českých veřejných financí zůstává nedostatečné využívání pokročilejších metod rozpočtování. Jedná se zejména o programové financování, které je sice zavedeno, avšak ne v takové podobě, která by umožnila plné využití jeho potenciálu. V řadě případů nejsou jednotlivé programy nastaveny správně a zvolené cíle jsou nedostatečně specifické a obtížně měřitelné. Sledované ukazatele nejsou často vhodné k vyhodnocování a ani s nimi není dále pracováno. To ostatně potvrzují i některé závěry NKÚ.³

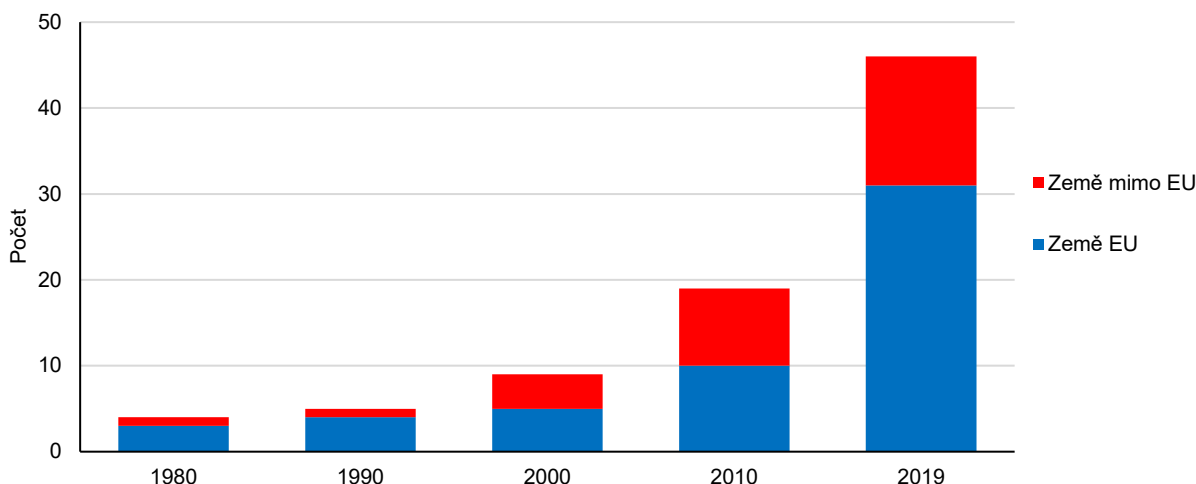
³Viz například kontrolní závěr č. 15/31, <https://www.nku.cz/scripts/detail.php?id=7608>.

4 Mezinárodní srovnání

Fiskální nebo rozpočtové rady existují ve všech zemích Evropské unie s výjimkou Polska, a to především na základě směrnice Rady 2011/85/EU ze dne 8. listopadu 2011 o požadavcích na rozpočtové rámce členských států a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 473/2013 ze dne 21. května 2013. První zemí, která ustavila fiskální radu, byla Belgie

v roce 1936, následovalo Nizozemsko (1945), Dánsko (1962), Rakousko (1970) a mimo EU Spojené státy americké (1974). Ostatní země, jak je znázorněno na grafu 5, založily fiskální rady až po roce 1990 a zejména pak v další vlně po eskalaci a dopadech světové finanční krize v první a druhé dekádě nového tisíciletí.

Graf 5 Počet fiskálních rad ve světě

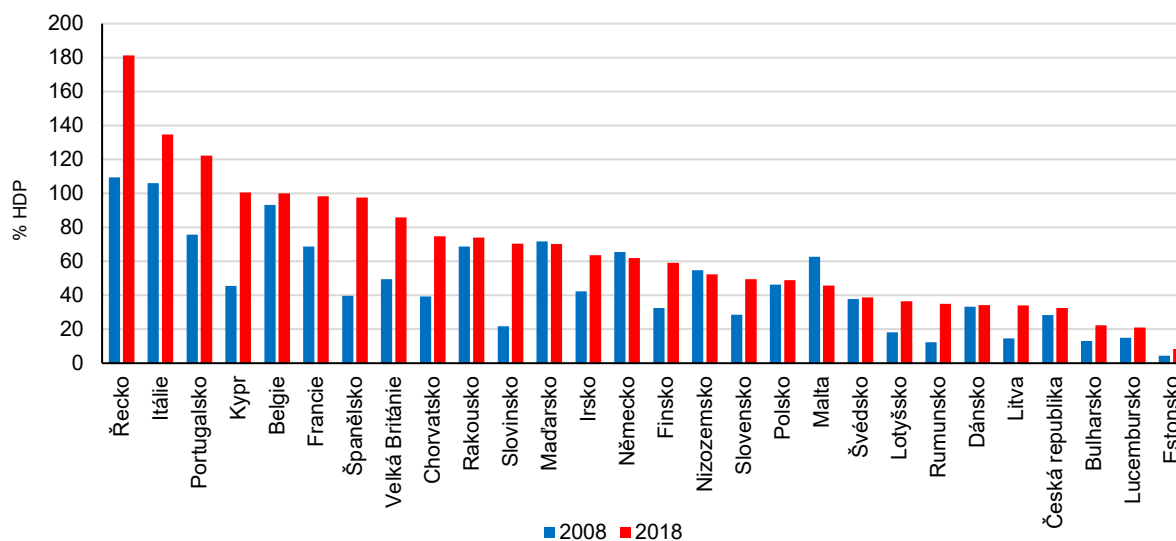

Zdroj: Evropská komise, EU IFI, IMF Fiscal Council Dataset 2016.

Po vypuknutí světové finanční krize došlo v mnoha zemích k významnému poklesu v ekonomickém růstu a bylo nutné přistoupit k reformám fiskální politiky. Na území eurozóny navíc došlo po roce 2010 k tzv. dluhové krizi, tedy k masivnímu růstu dluhu sektoru veřejných institucí, který snižuje efektivitu a manévrovací

prostor fiskální politiky, především v rámci její stabilizační funkce. Na grafu 6 je možné vidět, že se ve většině zemí EU dluh sektoru veřejných institucí vyjádřený v poměru k HDP v roce 2018 oproti roku 2008 zvýšil.

Graf 6 Dluh sektoru veřejných institucí v zemích EU

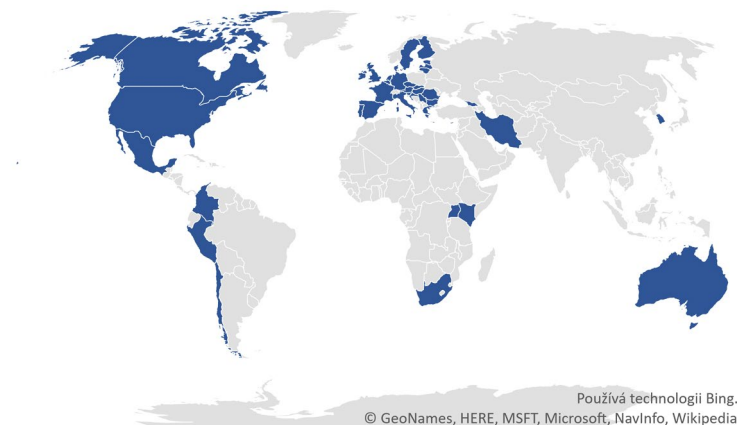

Zdroj: Eurostat.

V důsledku snahy o zlepšení procesů ve fiskální politice, došlo v pokrizovém období k nárůstu počtu fiskálních rad. Jejich úkolem, zejména v zemích EU, je dohled nad dodržováním fiskálních pravidel v jednotlivých zemích. Ke zřízení fiskální rady v tomto období přistoupily například Řecko, Irsko, Portugalsko, Itálie,

ale také Velká Británie či Německo. Rostoucí zájem o fiskální rady se však neomezil pouze na Evropu, o čemž svědčí vytvoření rozpočtových úřadů v Austrálii, Jižní Americe (Chile, Peru) či Africe (Uganda, Keňa, Jihoafrická republika).⁴ Přehled států, ve kterých již byly založeny fiskální instituce, je znázorněn v grafu 7.

Graf 7 Fiskální rady ve světě

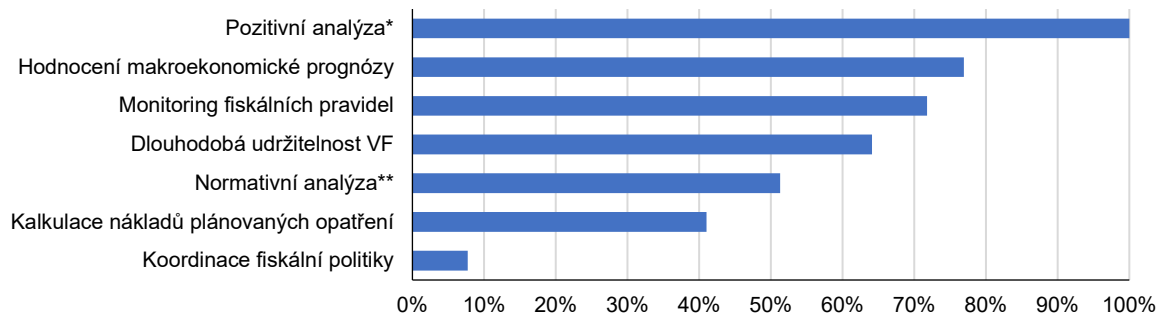

Zdroj: Evropská komise, EU IFI, IMF Fiscal Council Dataset 2016

Rozpočty i množství zaměstnanců nezávislých fiskálních institucí ve světě se značně liší, rovněž se i značně liší i rozsah jejich pravomocí a mandátů. Nezávislé fiskální instituce lze z tohoto pohledu rozdělit do tří skupin. Do první skupiny s nejvíce zdroji (finančními i personálními) spadají americký CBO, korejský institut NABO a nizozemský institut CPB. Nezávislé fiskální instituce řazené do další skupiny mají přibližně 30 až 60 zaměstnanců a rozpočet mezi 2,3 a 6 miliony eur (Austrálie, Dánsko, Itálie, Mexiko, Španělsko, Portugalsko). Zbývající instituce (cca 50 %) pracují s méně než 30 zaměstnanci a rozpočtem nižším než 2,3 milionu eur. Do této skupiny spadá i Česká republika.

Pravomoci i mandát fiskálních institucí je velmi různorodý, stejně jako jejich vliv na rozpočtovou politiku. Jak znázorňuje graf 8, ve většině zemí je hlavním cílem rozpočtových rad dbát na dlouhodobou udržitelnost veřejných financí a zajišťovat hodnocení makroekonomických prognóz. Více než dvě třetiny fiskálních institucí kontrolují, zda se předkládané rozpočty neodchylují od rozpočtových pravidel. Role nezávislých rozpočtových institucí je ve většině případů poradní či kontrolní, nikoliv zákonodárná.

Graf 8 Úkoly a kompetence fiskálních rad

Zdroj: IMF Fiscal Council Dataset 2016.

Pozn.: *pozitivní analýza se nezabývá hodnotovými soudy, neřeší tedy, zda je něco správného, vhodného či nikoliv, soustředí se na ekonomické důsledky určitých opatření; **normativní analýza naopak přináší hodnotové soudy, zahrnuje doporučení, zda se má určitá forma politiky provádět či nikoliv; VF = veřejné finance

⁴ IMF, Fiscal, Council Overview, 2013.

Jednotlivé fiskální rady se ve svých odborných činnostech kromě výše zmíněných aspektů soustřeďují také na klíčové specifické problémy daných ekonomik. Zatímco Národní rozpočtová rada se tak z důvodu nepříznivé demografické projekce zaměřuje ve větší míře například na udržitelnost veřejných financí v dlouhodobém horizontu, odborníci z italské fiskální autority (Italian Parliamentary Budget Office) se v důsledku relativně vysokého aktuálního zadlužení intenzivněji věnují například predikcím úrokových nákladů, refinančním rizikům a spravují také transparentní dluhovou databázi, která napomáhá vyšší informovanosti obyvatel. Irská fiskální rada (Irish Fiscal Advisory Council) se v tomto směru zaměřuje na dopady pohybu úrokových sazeb na státní dluh. Z institucionálního pohledu pak například španělská fiskální rada (Independent Authority for Fiscal Responsibility) upozorňuje také na důležitost komunikace. Kromě vytváření odborných analýz je podle ní zásadní, aby fiskální rady byly schopné své výsledky prezentovat široké veřejnosti a posilovaly informovanost obyvatel o veřejných financích.⁵

Současnou situaci v oblasti nezávislých fiskálních institucí a fiskálních pravidel v EU zachy-

covala také mezinárodní jednodenní konference pořádaná 18. listopadu 2019 Národní rozpočtovou radou v Praze. Události se zúčastnili jak zástupci Národní rozpočtové rady, Zastupení Evropské komise v ČR a Ministerstva financí České republiky, tak i významní představitelé ze zahraničí. Z výstupů této konference lze vyzdvihnout shodu na pozitivním dopadu existence fiskálních rad na zvyšování důvěryhodnosti fiskální politiky. Na druhou stranu ale na konferenci také zaznělo, že by tyto nezávislé fiskální instituce měly více spolupracovat. Spolupráce by se měla týkat především snahy o zjednodušení a sjednocování fiskálních pravidel, jejichž používání (a dodržování) má taktéž příznivý dopad na stabilizaci fiskální politiky, a to především v kontextu snahy o zvyšování její proticykličnosti. Diskutovala se rovněž situace vysoce zadlužených ekonomik EU, které – na rozdíl od těch méně zadlužených – dostatečně nevyužily relativně příznivé ekonomické prostředí v poslední době a nedošlo u nich k výraznějšímu snížení dluhu sektoru veřejných institucí. Jak se nyní ukazuje, nejen Evropa prochází obdobím výrazné nejistoty. Je tak otázkou, zda v nadcházejícím období budou tyto ekonomiky schopné míru zadlužení snižovat.

⁵ Evropská komise, DG ECFIN Country Desk Workshop, 19. září 2019.

5 Personální zajištění Úřadu

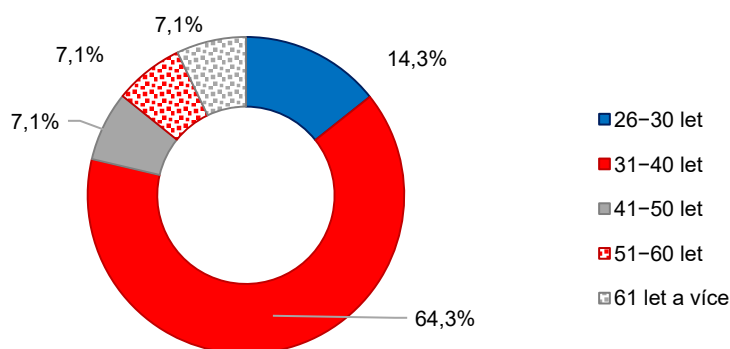
Ke dni 31. 12. 2019 měl Úřad celkem 14 zaměstnanců (fyzických osob), tj. 12 přepočtených pracovních úvazků z celkového počtu 12 plánovaných přepočtených pracovních úvazků.⁶ V roce 2019 činil průměrný přepočtený počet zaměstnanců v celoročním vyjádření 12, tj. 100 % z celkového schváleného počtu 12 plánovaných systemizovaných pracovních míst.

Během roku 2019 ukončili pracovní poměr v Úřadu tři zaměstnanci (jeden ze Sekce makroekonomických a fiskálních analýz, dva ze Sekce správní), naopak čtyři noví zaměstnanci nastoupili. Původní jedno pracovní místo

„hlavní účetní a rozpočtář“ bylo rozděleno na dva částečné úvazky, a to „hlavní účetní“ a „účetní a rozpočtář“. Tím Úřad zajistil efektivnější chod Sekce správní, podpořil zaměstnávání lidí na částečné úvazky (v současné době pracují na částečný úvazek v Úřadu celkem čtyři zaměstnanci) a též zajistil vzájemnou zastupitelnost účetních, neboť Úřad měl v předšlém roce pouze jednu účetní bez možnosti zástupu.

Z celkového počtu 14 zaměstnanců Úřadu je 8 žen a 6 mužů. Mezi zaměstnanci Úřadu má 78,6 % vysokoškolské vzdělání.

Graf 9 Věkové složení zaměstnanců Úřadu

Pozn.: hodnoty v grafu byly zaokrouhleny na jedno desetinné místo, součet z tohoto důvodu nečiní celých 100 %.

⁶ Jde pouze o pracovní poměry, nejsou zde zahrnuty dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr.

6 Organizační schéma

Úřad má dvě základní organizační jednotky – Sekci správní a Sekci makroekonomických a fiskálních analýz, jež jsou obě přímo podřízeny vedoucímu Úřadu.

Sekce správní má na starosti zajišťování každodenního chodu Úřadu, vedení spisové služby, vedení účetnictví, personální agendu, komunikaci Úřadu s veřejností a další administrativní úkoly.

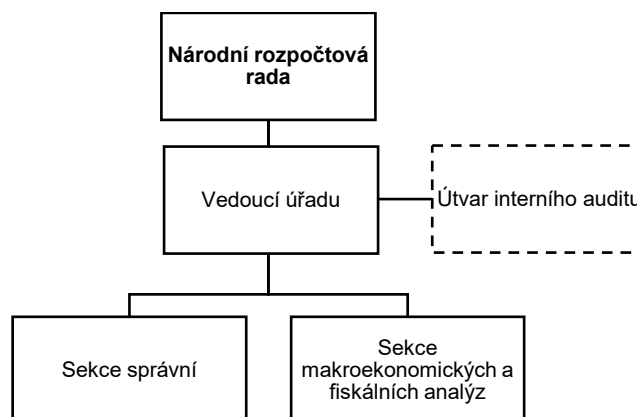
Sekce makroekonomických a fiskálních analýz odpovídá za přípravu odborných materiálů a podkladů důležitých pro plnění úkolů, jež Národní rozpočtová rada ukládá Zákon. Zaměstnanci zařazení do této sekce vytvářejí makroekonomické a fiskální analýzy, posuzují ekonomické indikátory, vyhodnocují statistická data a plní další odborné úkoly. Podílejí se i na klíčových dokumentech, které Rada pravidelně vydává (např. Zpráva o dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí a Zpráva o plnění pravidel rozpočtové odpovědnosti). Při vypracovávání Zprávy o dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí se tato sekce soustřeďuje zejména na projekci vývoje penzijního systému, výdajů a příjmů veřejného zdravotního pojištění, sociálních dávek, výběru daní, úrokových nákladů na obsluhu státního dluhu a projekci vývoje celkového dluhu sektoru veřejných institucí. Sekce

se také zabývá velikostí a vlivem cyklické pozice ekonomiky na hospodaření sektoru. Pro svoji práci využívá demografické projekce ČSÚ a další veřejně dostupná data. Dlouhodobé projekce jsou primárně simulacemi, které vycházejí z poznatků teorie dlouhodobého ekonomického růstu a do kterých vstupují parametry odvozené ze statistik minulého vývoje, nebo z ekonometrické analýzy vybraných vztahů. Pro ad hoc analýzy sekce využívá mimo jiné i nástroje EU-ROMOD, což je mikrosimulační model, který umožňuje rychle vyčíslit efekty navrhovaných úprav daně z příjmů fyzických osob, pojistného a vybraných sociálních dávek.

Mimo hlavní strukturu Úřadu stojí funkčně nezávislý útvar interního auditu, který zajišťuje provádění vnitřního auditu. Ten je pro Úřad, jakožto organizační složku státu a samostatnou kapitolu státního rozpočtu (účetní jednotku), povinný ze zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů. Útvar interního auditu je přímo podřízený vedoucímu Úřadu.

V čele Úřadu stojí vedoucí Úřadu, který Úřad řídí a dle Zákona jedná jménem státu v pracovněprávních vztazích. Vedoucího Úřadu jmenuje a odvolává Rada a je přímo podřízený předsedkyni Rady.

Graf 10 Organizační struktura

7 Zahraniční cesty a mezinárodní spolupráce

Působení Národní rozpočtové rady a Úřadu se neomezuje pouze na Českou republiku. Pro činnost a další rozvoj obou institucí je velmi důležitá také mezinárodní spolupráce. Ta se uskutečňuje nejen na bilaterální bázi, ale také v rámci mezinárodních platform sdužujících nezávislé fiskální instituce. V roce 2019 se členové Rady i zástupci Úřadu zapojili do mezinárodní spolupráce v celé řadě případů.

Jedním z nich bylo setkání členů české Rady se zástupci slovenské Rady pro rozpočtovou zodpovědnost, které se uskutečnilo téměř přesně po roce od prvního vzájemného setkání. Zatímco v roce 2018 se Eva Zamrazilová, Richard Hindls a Jan Pavel vydali na svou vůbec první společnou pracovní cestu za Ivanem Šramkem, Anettou Čaplánovou a Jurajem Kotianem do Bratislavy, v roce 2019 byla dějištěm setkání Praha. Na rozdíl od bratislavského setkání mohli členové Rady tentokrát se svými slovenskými kolegy už sdílet celou řadu poznatků ze své dosavadní činnosti. Zatímco v roce 2018 byla Rada nově zřízenou institucí, o rok později už za sebou měla vydání první pravidelné Zprávy o dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí, která vzbudila mnoho ohlasů, a celé řady stanovisek. Odborná debata se tak například vedla o tom, nakolik je dobré zohledňovat rozpočtová pravidla při modelování dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí, jak reagují úrokové míry a náklady na správu dluhu na nárůst veřejného zadlužení, či jak velký je potenciální dopad robotizace a digitalizace na dlouhodobou udržitelnost veřejných financí.

Rada v roce 2019 pokračovala také ve svém působení v rámci mezinárodních platform sdužujících nezávislé fiskální instituce. Na úrovni Evropské unie se jedná o dobrovolnou síť EU Independent Fiscal Institutions Network (EU IFIs). Jejich setkání se členové Rady či zaměstnanci Úřadu zúčastnili v roce 2019 celkem čtyřikrát – v lednu v Bruselu, v únoru v Lisabonu (společné setkání s představiteli OECD), v červnu v Madridu a v září opět v Bruselu. Diskuze na setkáních zahrnovala například sdílení zkušeností a znalostí v oblasti uplatňování a kontrolování fiskálních pravidel v jednotlivých zemích. V rámci platformy EU IFIs si zástupci jednotlivých fiskálních rad vyměňují také důležité data a hledají příležitosti pro přeshraniční synergie.

Další platformou, na které probíhají podobné aktivity, tentokrát ovšem v celosvětovém měřítku, je sdružení na úrovni zemí OECD Network of Parliamentary Budget Officials and Independent Fiscal Institutions (PBO). Předsedkyně

Rady se v roce 2019 zúčastnila tři mezinárodních konferencí OECD. V únoru šlo o 11. výroční setkání představitelů OECD a zástupců nezávislých fiskálních institucí v Lisabonu, dalších konferencí OECD se pak předsedkyně Rady zúčastnila v květnu a v říjnu.

Kromě toho se členové Rady či jejich zástupci zúčastnili řady dalších odborných konferencí a setkání. Šlo například o akce pořádané Evropskou komisí (v únoru), Mezinárodním měnovým fondem (v září a listopadu), či odborné debaty Centra pro evropský ekonomický výzkum ZEW (v červnu a říjnu). Mimo to se předsedkyně Rady v listopadu ve Frankfurtu nad Mohanem zúčastnila také Evropského bankovního kongresu pořádaného Evropskou centrální bankou.

Na zahraniční cesty vyjžděli v roce 2019 také analytici Úřadu. Dva z nich se například mezi 22. červencem a 2. srpnem zúčastnili ve Vídni odborného kurzu Mezinárodního měnového fondu, na němž se věnovali vyhodnocování fiskální udržitelnosti či problematice řízení státního dluhu. Dvoučlenná byla i delegace Úřadu na konferenci pro odborníky na predikování rozpočtových příjmů a výdajů pořádané Evropskou komisí 19. září v Bruselu. Zástupci Úřadu se tam dozvěděli více například o možných chybách v prognózách Evropské komise, o tom, jak modelovat nabídkovou i poptávkovou stranu ekonomiky s akcentem na fiskální politiku, ale také o tom, jak důležitá je komunikace fiskálních rad s širokou veřejností.

Dne 29. října 2019 se pak analytici Úřadu zúčastnili ve Vídni workshopu na téma fiskálních multiplikátorů a vládních transferů, který zorganizovala rakouská rozpočtová rada (tzv. „Fiskalat“). Obzory si rozšířili například v tom, jak co nejpřesněji měřit dopady fiskální politiky (třeba změny výdajů sektoru veřejných institucí nebo změny daní) na hrubý domácí produkt.

Sdílení zkušeností s kolegy ze zahraničí posloužila i účast na jednodenní konferenci *13th Meeting of the Network of Public Finance Economists in Public Administration*, na níž se 14. března setkala na 100 ekonomů působících ve veřejné správě v oblasti veřejných financí včetně jednoho zástupce Úřadu. Evropská komise, jež setkání zorganizovala, pořádá podobné konference pravidelně s cílem nalézt, popsat a sdílet užitečné a praxí osvědčené poznatky či postupy jednotlivých členských zemí v oblasti fiskálních pravidel, které by se v budoucnu mohly promítnout do fiskální a rozpočtové politiky i v dalších členských zemích či na nadnárodní úrovni.

Zástupkyně vedoucího analytika se také v říjnu zúčastnila konference v italském Palermu pořádané Italskou ekonomickou asociací (SIE). Na setkání mimo jiné prezentovala svoji práci na téma dopadu měnové politiky významných centrálních bank (např. ECB, Fed) na jednotlivé země střední Evropy.

V roce 2019 se zástupci Rady i Úřadu v Praze ve vícero případech setkali se zahraničními hosty, kteří projevíli zájem o bližší informace ohledně makroekonomické a fiskální situace v Česku. Šlo například o zástupce Mezinárodního měnového fondu (IMF News), jehož prostřednictvím si MMF každoročně upřesňuje obrázky o stavu ekonomik jednotlivých zemí a o výhledu na jejich budoucí vývoj. Dále se jednalo o vyslance Generálního ředitelství Evropské komise pro hospodářské a finanční záležitosti (DG ECFIN), jenž se zajímal nejen o aktuální vývoj české ekonomiky, ale také o téma dlouhodobé udržitelnosti českých veřejných financí. Této tématu se týkala také celkem tři setkání s představiteli ratingové agentury Moody's. Do Prahy zavítala také delegace z The Audit Board of The Republic of Indonesia, jejíž členové se chtěli dozvědět více o tom, jak

v Česku probíhá hodnocení dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí a které indikátory jsou k tomu využívány.

Kromě osobních setkání Rada během roku 2019 sdílela informace o svých aktivitách a stanoviscích také v rámci řady mezinárodních dotazníků a šetření. Například v lednu a červenci 2019 byl do zprávy Fiscal Monitor, která je vydávána sítí EU IFIs, odeslán text o základním makroekonomickém vývoji České republiky a její fiskální politice. V březnu Evropský účetní dvůr (European Court of Auditors) požádal Radu o vyplnění dotazníku týkajícího se základních charakteristik Rady a dodržování souladu s legislativním rámcem na úrovni celé Evropské unie. V červnu pak Rada reagovala na dotazník EUNIFI (EU Network of Independent Fiscal Institutions) pro DG ECFIN spadající pod Evropskou komisi. Tento dotazník se zaměřoval na otázky dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí. Rada následně v srpnu zaslala široké spektrum údajů o své činnosti, úkolech a aspektech nezávislosti rovněž přímo do DG ECFIN, jenž má mj. v gesci také správu databáze o nezávislých fiskálních institucích, fiskálních pravidlech a rozpočtových rámcích (Fiscal Governance Database).

8 Vzdělávání

Cesty do zahraničí sloužily v roce 2019 nejen k setkávání se zahraničními kolegy a ke sdílení zkušeností, ale také ke vzdělávání a rozšiřování znalostí, které jsou nezbytnou podmínkou pro odborný růst zaměstnanců Úřadu a členů Rady. Příkladem může být pobyt jedné z analytiček ve Spojeném království, kde v březnu absolvovala kurz ovládání mikrosimulačního modelu EURO-MOD, jehož pomocí lze provádět mikrosimulační analýzu daňově-dávkových systémů států Evropské unie. Další dva analytici Úřadu absolvovali na přelomu července a srpna v Rakousku dvoutýdenní kurz Mezinárodního měnového fondu zaměřený na fiskální udržitelnost, a to jak v krátkém, tak i ve středním a dlouhém období.

Řadou vzdělávacích akcí a kurzů prošli také zaměstnanci Sekce správní. Zejména šlo o vzdělávání v oblasti Integrovaného informačního systému Státní pokladny, Centrálního systému účetních informací státu či spisové služby a skartačního řízení. Dále šlo o školení pro programové financování EDS/SMVS a školení pro správce rozpočtu pro aktuální rozpočtové období. Tato školení byla zajišťována zejména Ministerstvem financí České republiky. Vedle nich členové Sekce správní absolvovali řadu vzdělávacích seminářů zaměřených na to, jak nejlépe nastavit procesy v rámci jednotlivých jimi zajišťovaných agend. Šlo například o školení o fondu sociálních a kulturních potřeb, o cestovních náhradách v praxi, o ročním zúčtování

daně a daňových zvýhodněních či o ochraně osobních údajů a zákonu o zpracování osobních údajů.

Kromě vzdělávání sebe sama se členové Rady a zaměstnanci Úřadu snaží v rámci svých možností sdílet znalosti a zkušenosti také s širší odbornou i laickou veřejností. V roce 2019 se uskutečnila celá řada takto zaměřených akcí. Příkladem za všechny může být březnová přednáška předsedkyně Rady Evy Zamrazilové spolu se členem Rady Janem Pavlem na Fakultě financí a účetnictví Vysoké školy ekonomické v rámci projektu absolventských střed. Hlavními tématy přednášky byly veřejné finance, státní rozpočet a zadlužení Česka. V dubnu pak Jan Pavel přednášel na semináři českobudějovické pobočky České společnosti ekonomické, kde mluvil hlavně o nezávislém dohledu nad dodržováním pravidel rozpočtové odpovědnosti a o roli Národní rozpočtové rady. Zkrátka nepřišly ani střední školy. V říjnu totiž navštívila předsedkyně Rady spolu s tiskovým mluvčím/analytikem Úřadu Obchodní akademii, Střední odbornou školu knihovnickou a Vyšší odbornou školu v Brně, kde společně studentům přednášeli na téma „Dlouhodobá udržitelnost českých veřejných financí“ a objasnili, jak fungují veřejné rozpočty, vysvětlili jejich vazbu na základní makroekonomické ukazatele, zdravotnictví, sociální problematiku a důchodový systém.

9 Výbor pro rozpočtové prognózy

Výbor pro rozpočtové prognózy je nezávislý orgán založený na základě zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti. Zákon Výboru ukládá pro účely přípravy státního rozpočtu, rozpočtu státního fondu a rozpočtu zdravotní pojišťovny a jejich střednědobých výhledů pravidelně a souhrnně předem posuzovat makroekonomické a fiskální prognózy sektoru veřejných institucí zpracované ministerstvem, zejména z hlediska pravděpodobnosti jejich naplnění. Ministerstvo financí je povinno výsledek posouzení Výborem zveřejnit a zohlednit při svých prognózách.

Složení Výboru pro rozpočtové prognózy se v roce 2019 ve srovnání s rokem 2018, kdy Výbor vznikl, nijak nezměnilo. Výbor pro rozpočtové prognózy i nadále tvořila desítka předních českých ekonomů a analytiků ze soukromé, veřejné i akademické sféry. Ve funkci předsedy Výboru pokračoval hlavní ekonom UniCredit Bank RNDr. Pavel Sobíšek. Místopředsedou výboru byl PhDr. Jakub Seidler, Ph.D., hlavní ekonom ING Bank pro Českou republiku.

Členové Výboru pro rozpočtové prognózy (v abecedním pořadí):

- Ing. Helena Horská, Ph.D., hlavní ekonomka Raiffeisenbank, a.s.
- Ing. Petr Král, ředitel sekce měnové České národní banky
- Ing. Karina Kubelková, Ph.D., MBA, hlavní analytička a vedoucí oddělení analýz Hospodářské komory České republiky
- Ing. Martin Kupka, CSc., hlavní ekonom Československé obchodní banky, a.s.
- doc. Ing. Daniel Münich, Ph.D., zástupce ředitele pro výzkum CERGE-EI a výkonný ředitel think tanku Institutu pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) při CERGE-EI
- doc. Ing. Tomáš Pavelka, Ph.D., makroekonomický analytik Českomoravské konfederace odborových svazů
- PhDr. Jakub Seidler, Ph.D., hlavní ekonom ING Bank N.V. (místopředseda Výboru pro rozpočtové prognózy)
- Mgr. Michal Skořepa, Ph.D., makroekonomický analytik České spořitelny, a.s.
- RNDr. Pavel Sobíšek, hlavní ekonom UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s. (předseda Výboru pro rozpočtové prognózy)
- Ing. Jan Vejmělek, Ph.D., CFA, hlavní ekonom Komerční banky, a.s.

Výbor pro rozpočtové prognózy v roce 2019 zasedal celkem čtyřikrát. První z těchto jednání se uskutečnilo 5. února 2019 a Výbor na něm vyhodnotil makroekonomickou prognózu Ministerstva financí ČR z ledna 2019 pro roky 2019 a 2020 z hlediska pravděpodobnosti jejího naplnění jako realistickou. Stejně stanovisko přijal Výbor na svém dalším zasedání dne 15. dubna 2019 také k dubnové makroekonomické i fiskální prognóze MF ČR.

Další zasedání Výboru se uskutečnilo dne 29. srpna 2019 a Výbor na něm hodnotil znovu jak makroekonomickou, tak i fiskální prognózu MF ČR. Jak červencovou makroekonomickou prognózu, tak fiskální prognózu ze srpna označil Výbor za realistickou. Stejně hodnocení vydal na svém posledním zasedání roku 2019 dne 13. listopadu k listopadové makroekonomické predikci MF ČR.

V roce 2019 všichni stávající členové Výboru pro rozpočtové prognózy zahájili druhý rok svého tříletého mandátu. Členství ve Výboru pro rozpočtové prognózy je čestnou funkcí.

10 Komunikace s veřejností a médii

Komunikace s veřejností a médii patří k činností, na které klade Úřad i Rada velký důraz. Úřad i Rada komunikují s médii a veřejností prostřednictvím celé řady nástrojů. Jedním z nejdůležitějších komunikačních kanálů jsou vlastní webové stránky na doméně www.unrr.cz, ke které přibyla v roce 2019 i doména www.rozpocetovarada.cz. Obě domény směřují na tytéž webové stránky. Kromě veškerých zpráv, sdělení, stanovisek, studií a dalších oficiálních materiálů vydávaných Radou či Úřadem jsou na webových stránkách publikovány také články, jejichž prostřednictvím si každý může udělat obrázek o dění nejen přímo v Úřadu či Radě, ale také o celé oblasti českých veřejných financí. V roce 2019 bylo takových textů publikováno bezmála 50. Veřejnost může pro komunikaci s Úřadem využít mimo jiné i kontaktní formulář, který je na webových stránkách k dispozici.

Komunikaci s médii zprostředkovává tiskový mluvčí, přičemž v médiích vystupují především členové Rady, jež příležitostně doplňují také

analytici Úřadu. Rada má rovněž účet na sociální síti twitter (@rozpocetova_rada), na kterém zveřejňuje informace o své činnosti, či o tématech, jež s její činností souvisejí. Během roku 2019 bylo na twitterovém účtu Rady publikováno přes 400 příspěvků, které se uživatelům dohromady zobrazily téměř 440 000krát. Ve stejném období přibyla účtu @rozpocetova_rada přes 320 sledujících. Celkem tak nyní tento účet sleduje už bezmála 900 lidí.

Vyjma sociální sítě twitter, jež je kromě široké veřejnosti hojně sledována právě zástupci médií, Rada i Úřad komunikují s médii také prostřednictvím tiskových zpráv a sdělení. Ty byly v roce 2019 rozesílány médiím například u příležitosti vydání Zprávy o dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí nebo u příležitosti zasedání Výboru pro rozpočtové prognózy. Nad rámec tiskových zpráv, stanovisek a sdělení poskytl členové Rady a zaměstnanci Úřadu v roce 2019 médiím řadu rozhovorů, vyjádření či odpovědí na novinářské dotazy.

10.1 Poskytování informací na základě žádostí podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Úřad Národní rozpočtové rady patří podle § 1 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, mezi subjekty, které mají povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti. V souladu s § 18 tohoto zákona zveřejňuje Úřad jakožto povinný subjekt Výroční zprávu za rok 2019 o činnosti v oblasti poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Úřad obdržel v roce 2019 dvě podání podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Pro srovnání, v roce 2018 Úřad žádnou žádost o informace podle zákona neobdržel.

Žádosti obdržené v roce 2019 byly přijaty elektronicky prostřednictvím e-mailové adresy podatelna@unrr.cz a prostřednictvím datové

schránky. Jedna z žádostí se týkala platů a odměn za rok 2018 osob na vybraných pozicích, druhá žádost byla zaměřena výhradně na informace spojené s pozicí vedoucího Úřadu. Například šlo o informace ohledně jmenování vedoucího Úřadu, stanovení jeho platu či dokumentů dokládajících jeho jmenování.

Úřad ani jednu z žádostí neodmítl, nebyla tudíž přijata ani žádná odvolání proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti. V obou případech došlo k vyřízení žádosti v zákonné lhůtě formou poskytnutí informace bez omezení. Úřad zároveň v souladu se zákonem poskytnuté informace zveřejnil způsobem umožňujícím dálkový přístup – publikoval je na svých internetových stránkách www.unrr.cz. Úřad neobdržel žádné stížnosti na postup při vyřizování žádosti o informace.

Tabulka 1 Poskytování informací dle zákona č. 106/1996 Sb.

Počet obdržených žádostí o informace	2
Počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti	0
Počet podaných odvolání proti rozhodnutí	0
Opis podstatných částí každého rozsudku soudu	0 (žádný rozsudek nebyl vydán)
Počet stížností podaných podle § 16a	0
Poskytnuté výhradní licence	0

Tabulka 2 Přehled přijatých žádostí

Číslo jednací	Datum přijetí	Předmět žádosti	Vyřízeno dne	Způsob vyřízení	Podané odvolání proti rozhodnutí
ÚNRR-0046/2019	25.01.2019	Informace o platech a odměnách za rok 2018 osob na vybraných pozicích	07.02.2019	Informace byly poskytnuty	ne
ÚNRR-103/2019	19.02.2019	Informace o jmenování, platu a odměnách vedoucího Úřadu	04.03.2019	Informace byly poskytnuty	ne

11 Hospodaření s rozpočtovými prostředky kapitoly 359 – Úřad Národní rozpočtové rady

Zákon č. 336/2018 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2019, obsahuje pro kapitolu 359 – Úřad Národní rozpočtové rady celkové příjmy ve výši 0 Kč a celkové výdaje ve výši 25 503,94 tis. Kč. Z celkového objemu výdajů bylo čerpáno 23 210,19 tis. Kč, tj. rozpočet byl čerpán na 91,01 %. Do rozpočtu byly započteny nároky z nespotebovaných výdajů ve výši

3 298,28 tis. Kč, konečný rozpočet výdajů tedy dosáhl výše 28 802,22 tis. Kč.

Rozpočtové prostředky byly vynakládány na úkoly vyplývající ze Zákona. Závazné ukazatele rozpočtu nebyly v průběhu roku 2019 změněny. Všechny závazné ukazatele stanovené v rozpočtu byly dodrženy.

Tabulka 3 Přehled o plnění stanovených závazných ukazatelů v roce 2019 (v tis. Kč)

Název ukazatele	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Konečný rozpočet	Skutečnost	Plnění (%)
Souhrnné ukazatele					
Příjmy celkem	0,00	0,00	0,00	14,68	X
Výdaje celkem	25 503,94	25 503,94	28 802,22	23 210,19	91,01
Specifické ukazatele – příjmy					
Daňové příjmy					
Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery cel.	0,00	0,00	0,00	14,68	X
v tom: Příjmy z rozpočtu Evropské unie bez SZP					
Ost. nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery	0,00	0,00	0,00	14,68	X
Specifické ukazatele – výdaje					
Výdaje na zabezpečení plnění úkolů Úřadu Národní rozp. rady	25 503,94	25 503,94	28 802,22	23 210,19	91,01
Průřezové ukazatele					
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	12 355,41	12 355,41	12 968,88	12 133,26	98,20
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	4 200,84	4 200,84	4 458,38	4 031,79	95,98
Převod fondu kulturních a sociálních potřeb	147,79	147,79	152,92	146,36	99,03
Platy zaměstnanců v pracovním poměru výjma zaměst. na sl. místech	7 389,41	7 389,41	7 646,15	7 272,97	98,42
Platy zaměstnanců na služebních místech dle z. o stát. službě					
Platy zaměst. v prac. poměru odv. od platů ústavních činitelů					
Výdaje spolufinancované z rozpočtu EU bez SZP					
v tom: Ze státního rozpočtu					
Podíl rozpočtu Evropské unie					
Výdaje vedené v info. sys. program. financování EDS/SMVS	900,00	900,00	1 026,26	543,29	60,37

11.1 Příjmy

Zákon č. 336/2018 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2019, obsahuje pro kapitolu 359 – ÚNRR celkové příjmy ve výši 0 Kč.

Příjmy Úřadu činily v roce 2019 14,68 tis. Kč. Jednalo se o přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady (přeplatky ze záloh na energie v rámci pronájmu prostor v objektu Holečkova 103/31, Praha 5).

Tabulka 4 Přehled o plnění rozpočtu příjmů v roce 2019 (v tis. Kč)

Třída	Seskupení položek	Podseš. položek	Položka	Ukazatel	Skutečnost 012.2018 (0)	Rozpočet 012.2018		Skutečnost 012.2019 (3)	% plnění [sloupec (3)/(2)] (4)	Index Sk.012.2018/ Sk.012.2018 [sloupec (3)/(0)] (5)
						Schválený rozpočet (1)	Rozpočet po změnách (2)			
		232		Ostatní nedaňové příjmy				14,68		
	23			Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy				14,68		
2				NEDAŇOVÉ PŘÍJMY CELKEM				14,68		
1, 2, 3, 4				PŘÍJMY STÁTNÍHO ROZPOČTU CELKEM				14,68		

11.2 Výdaje

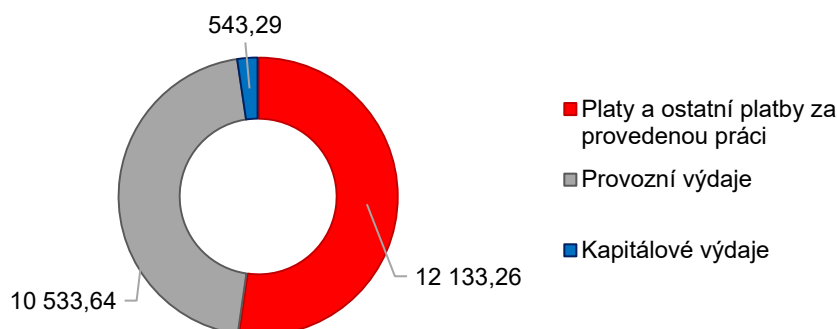
Zákon č. 336/2018 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2019, obsahuje pro kapitolu 359 – Úřad celkové výdaje ve výši 25 503,94 tis. Kč. Z celkového objemu výdajů bylo čerpáno 23 210,19 tis. Kč, tj. rozpočet byl

čerpán na 91,01 %. Do rozpočtu byly zapojeny nároky z nespotřebovaných výdajů ve výši 3 298,28 tis. Kč, konečný rozpočet výdajů tedy dosáhl výše 28 802,22 tis. Kč.

Tabulka 5 Přehled o plnění rozpočtu výdajů v roce 2019 (v tis. Kč)

Třída	Seskupení položek	Podseš. položek	Položka	Ukazatel	Skutečnost 012.2018 (0)	Rozpočet 012.2018		Skutečnost 012.2019 (3)	% plnění [sloupec (3)/(2)] (4)	Index Sk.012.2018/ Sk.012.2018 [sloupec (3)/(0)] (5)
						Schválený rozpočet (1)	Rozpočet po změnách (2)			
		501		Platy	3 961,89	7 389,41	7 389,41	7 272,97	98,42	183,57
		5011		v tom: Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech	3 961,89	7 389,41	7 389,41	7 272,97	98,42	183,57
		502		Ostatní platby za provedenou práci	4 146,14	4 966,00	4 966,00	4 860,29	97,87	117,22
		5021		v tom: Ostatní osobní výdaje	471,94	700,00	700,00	594,29	84,90	125,93
		5022		Platy představitelů státní moci a některých orgánů	3 674,21	4 266,00	4 266,00	4 266,00	100,00	116,11
		503		Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	2 707,77	4 200,84	4 200,84	4 031,79	95,98	148,90
		5031, 2 a 9		z toho: Pojistné na SZ, příspěv. na politiku zaměstnanosti, veřejné zdravotní pojištění a ostatní povinné pojistné placené zaměstnavatelem	2 707,77	4 200,84	4 200,84	4 031,79	95,98	148,90
		504		Odměny za užití duševního vlastnictví		1 400,00	141,66	141,66	100,00	
50				Platy a podobné a související výdaje	10 815,80	17 956,25	16 697,91	16 306,72	97,66	150,77
		513		Nákup materiálu	1 124,49	1 025,00	605,18	376,91	62,28	33,52
		514		Úroky a ostatní finanční výdaje			5,00			
		515		Nákup vody, paliv a energie	95,27	270,00	270,00	172,51	63,89	181,07
		516		Nákup služeb	2 793,45	2 681,00	5 565,49	4 348,05	78,13	155,65
		517		Ostatní nákupy	156,82	830,00	543,66	507,16	93,29	323,40
		5171		z toho: Opravy a udržování	2,24	100,00	52,46	17,82	33,97	794,04
		5173		Cestovné	59,01	500,00	382,00	272,08	71,23	461,10
		519		Výdaje související s neinvestičními nákupy příspěvků, náhrady a věcné dary	655,59	1 690,90	760,80	760,80	100,00	116,05
51				Neinvestiční nákupy a související výdaje	4 825,62	6 496,90	7 750,14	6 165,43	79,55	127,76
		534		Převody vlastním fondům a ve vztahu k útvarům bez plné právní subjekty	79,24	147,79	147,79	146,36	99,03	184,71
		5342		z toho: Základní příděl fondu kulturních a sociálních potřeb a sociálního fondu obcí a krajů	79,24	147,79	147,79	146,36	99,03	184,71
		536		Ostatní neinvestiční transfery jiným veřejným rozpočtům, platby daní a další povinné platby	2,30	3,00	8,10	3,54	43,72	153,97
53				Neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům a mezi peněžními fondy téhož subjektu a platby daní	81,54	150,79	155,89	149,90	96,16	183,84
		541		Sociální dávky						
		542		Náhrady placené obyvatelstvu				44,86		
		549		Ostatní neinvestiční transfery obyvatelstvu						
54				Neinvestiční transfery obyvatelstvu				44,86		
5				BĚŽNÉ VÝDAJE CELKEM	15 722,96	24 603,94	24 603,94	22 666,91	92,13	144,16
		611		Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku		400,00	400,00			
		612		Pořízení dlouhodobého hmotného majetku	1 003,74	500,00	500,00	543,29	108,66	54,13
		613		Pozemky						
		614		Nadlimitní věcná břemena a právo stavby						
61				Investiční nákupy a související výdaje	1 003,74	900,00	900,00	543,29	60,37	54,13
6				KAPITÁLOVÉ VÝDAJE CELKEM	1 003,74	900,00	900,00	543,29	60,37	54,13
5, 6				VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU CELKEM	16 726,70	25 503,94	25 503,94	23 210,19	91,01	138,76

Souhrnný ukazatel „výdaje celkem“, který byl stanoven pro rok 2019 ve výši 25 503,94 tis. Kč, byl dodržen.

Graf 11 Struktura čerpání rozpočtu výdajů v roce 2019 (v tis. Kč)**Tabulka 6 Přehled o plnění schváleného rozpočtu výdajů v letech 2018–2019 (v tis. Kč)**

Ukazatel	2018 ⁷	2019
Schválený rozpočet	20 024,98	25 503,94
Skutečnost	16 726,70	23 210,19
% plnění	83,53	91,01

11.3 Nároky z nespotřebovaných výdajů

K 1. lednu 2020 činil objem nároků z nespotřebovaných výdajů celkem 5 592,03 tis. Kč, z toho na profilující výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci kromě platů státních zaměstnanců připadalo 835,62 tis. Kč, na profilující výdaje na programové financování (programy podle § 13 odst. 3 rozpočtových pravidel) 482,98 tis. Kč a na profilující výdaje na zabezpečení plnění úkolů Úřadu (účelově určené podle rozpočtových pravidel) 677,54 tis. Kč. Na neprofilující výdaje připadalo 3 595,89 tis. Kč.

Hlavním důvodem nespotřebování všech přidělených rozpočtových prostředků za rok 2019 jsou úspory v oblasti běžných a kapitálových výdajů. Nižší čerpání kapitálových výdajů vzniklo z důvodu nečerpání kapitálových výdajů na pořízení analytických programů pro zaměstnance, neboť se podařilo tyto programy zakoupit levněji, a tím byl majetek zařazen na rozpočtovou položku 5172 (programové vybavení).

Nejvýznamnější úspory v oblasti běžných výdajů byly na pořízení drobného dlouhodobého hmotného majetku, neboť v rozpočtu se původně počítalo se stěhováním Úřadu do budovy v majetku státu v ul. Cihelná v Praze (viz podrobněji níže). Další významné úspory byly dosaženy na pohonných hmotách, neboť druhé služební vozidlo bylo pořízeno až ve čtvrtém

čtvrtletí roku 2019, na cestovním pro zaměstnance Úřadu, neboť byly v první řadě na cestovní vyuzity uspořené prostředky z roku 2018, a na nákupu ostatních služeb (rozp. pol. 5169).

Nároky z nespotřebovaných výdajů využije Úřad na úhradu nájemného v budově Holečkova 103/31, Praha 5, který nebyl pro rok 2020 rozpočtován, neboť byla plánována úhrada z NNV. Vzhledem k tomu, že vedení Úřadu bylo na schůzce 18. prosince 2019 na Ministerstvu financí ČR sděleno, že z rozhodnutí vedení ministerstva se již nadále nepočítá s možností nastěhování Úřadu do avizované budovy v ul. Cihelná, je Úřad nucen hledat jiný pronájem (ať už v rámci současného komplexu administrativní budovy Holečkova, nebo na jiném místě v rámci hl. m. Prahy), neboť současný pronájem byl považován za dočasné řešení a Úřad nedisponuje místností pro archiv, skladem, technickou místností a další kanceláří pro analytiku. Lze proto očekávat, že ve chvíli, kdy budou nalezeny vhodné prostory k pronájmu, bude potřeba zapojit další rozpočtové prostředky z NNV na zvýšení nájemného (vyplývající především z větší pronajmané plochy) a případné dovybavení nových kanceláří, vytvoření archivu a skladu apod.

⁷ Vzhledem k tomu, že Úřad vznikl v roce 2018, zákon č. 474/2017 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2018, obsahuje pro kapitolu 359 – ÚNRR nulové hodnoty. Rozpočet Úřadu pro rok 2018 byl schválen rozpočtovým výborem Poslanecké sněmovny postupnými rozpočtovými opatřeními v celkovém objemu 20 024,98 tis. Kč, která Úřad připravil ve spolupráci s Ministerstvem financí ČR.

Tabulka 7 Výkaz o nárocích z nespotřebovaných výdajů OSS k 1. 1. 2019 (v tis. Kč)

ř.	Název ukazatele	Stav NNV k 1. 1. 2019
(1)	Profilující výdaje (A až H) (ř. 2 + 3 + 4 + 7 + 10 + 11 + 12 + 13)	3298,28
(2)	A. Na platy státních zaměstnanců	0,00
(3)	B. Na platy a ostatní platby za provedenou práci kromě platů státních zaměstnanců	613,47
(4)	C. Na jejichž provedení dostává ČR peněžní prostředky nebo jejich část od EU (ř. 5 + 6)	0,00
(5)	v tom: výdaje, které jsou financované z národních peněžních prostředků	0,00
(6)	v tom: výdaje, které jsou nebo mají být kryty peněžními prostředky od EU	0,00
(7)	D. Na jejichž provedení dostává ČR peněžní prostředky nebo jejich část z finančních mechanismů (ř. 8 + 9)	0,00
(8)	v tom: výdaje, které jsou financované z národních peněžních prostředků	0,00
(9)	v tom: výdaje, které jsou nebo mají být kryty peněžními prostředky z finančních mechanismů	0,00
(10)	E. Na jejichž provedení dostává ČR peněžní prostředky od NATO	0,00
(11)	F. Na programy podle § 13 odst. 3 rozpočtových pravidel	126,26
(12)	G. Účelově určené podle rozpočtových pravidel	2558,55
(13)	H. Na výzkum, vývoj a inovace	0,00
(14)	Neprofilující výdaje	0,00
(15)	CELKEM (ř. 1 + 14)	3298,28

Tabulka 8 Přehled o čerpání nároků z nespotřebovaných výdajů v roce 2019 (v tis. Kč)

Kapitola	Zdroj	Rozp. pol.	Rozpočtová položka - popis	Čerpání NNV
359	4100000	5011	Platy zam. v prac. poměru vyjma zam. na služeb. místech	256,75
359	4100000	5021	Ostatní osobní výdaje	103,33
359	4100000	5022	Platy představitelů státní moci a některých orgánů	253,39
359	4100000	5031	Povinné poj. na soc. zabezpečení a příspěvek na stát. pol. zam.	201,64
359	4100000	5032	Povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění	55,90
359	4100000	5136	Knihy, učební pomůcky a tisk	22,02
359	4100000	5137	Drobný hmotný dlouhodobý majetek	32,32
359	4100000	5163	Služby peněžních ústavů	18,06
359	4100000	5164	Nájemné	38,62
359	4100000	5166	Konzultační, poradenské a právní služby	9,08
359	4100000	5168	Zpracování dat a služby související s inf. a komunik. technol.	744,24
359	4100000	5169	Nákup ostatních služeb	432,01
359	4100000	5172	Programové vybavení	121,53
359	4100000	5173	Cestovné	125,71
359	4100000	5176	Účastnické poplatky na konferenci	28,40
359	4100000	5342	Základní příděl FKSP a sociálnímu fondu obcí a krajů	5,13
359	4100000	5362	Platby daní a poplatků státnímu rozpočtu	1,50
359	4100000	5424	Náhrady mezd v době nemoci	44,86
359	4100000	6123	Dopravní prostředky	126,26
CELKEM				2620,74

Tabulka 9 Výkaz o nárocích z nespotřebovaných výdajů OSS k 1. 1. 2020 (v tis. Kč)

ř.	Název ukazatele	Stav NNV k 1. 1. 2020
(1)	Profilující výdaje (A až H) (ř. 2 + 3 + 4 + 7 + 10 + 11 + 12 + 13)	1996,13
(2)	A. Na platy státních zaměstnanců	0,00
(3)	B. Na platy a ostatní platby za provedenou práci kromě platů státních zaměstnanců	835,62
(4)	C. Na jejichž provedení dostává ČR peněžní prostředky nebo jejich část od EU (ř. 5 + 6)	0,00
(5)	v tom: výdaje, které jsou financované z národních peněžních prostředků	0,00
(6)	v tom: výdaje, které jsou nebo mají být kryty peněžními prostředky od EU	0,00
(7)	D. Na jejichž provedení dostává ČR peněžní prostředky nebo jejich část z finančních mechanismů (ř. 8 + 9)	0,00
(8)	v tom: výdaje, které jsou financované z národních peněžních prostředků	0,00
(9)	v tom: výdaje, které jsou nebo mají být kryty peněžními prostředky z finančních mechanismů	0,00
(10)	E. Na jejichž provedení dostává ČR peněžní prostředky od NATO	0,00
(11)	F. Na programy podle § 13 odst. 3 rozpočtových pravidel	482,98
(12)	G. Účelově určené podle rozpočtových pravidel	677,54
(13)	H. Na výzkum, vývoj a inovace	0,00
(14)	Neprofilující výdaje	3595,89
(15)	CELKEM (ř. 1 + 14)	5592,03

12 Kontrolní činnost

12.1 Vnitřní kontroly

Úřad zajišťuje v rámci vnitřního kontrolního systému finanční kontrolu vycházející ze současně platných legislativních ustanovení, konkrétně pak ze zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, v platném znění, a prováděcí vyhlášky Ministerstva financí ČR č. 416/2004 Sb.

Vnitřní kontrolní systém je na Úřadu vymezen samostatným dokumentem „Směrnice k zabezpečení finanční kontroly a podpisová oprávnění Úřadu Národní rozpočtové rady“, v platném znění, která nastavuje koncepční rámec finanční kontroly v podobě tří základních pilířů:

- systému řídicí kontroly (příkazci operací, správci rozpočtu a hlavní účetní),
- systému interního auditu,
- systému vnitřní kontroly.

V roce 2019 probíhaly řídicí kontroly účelnosti a účelovosti použití finančních prostředků ze všech veřejných finančních podpor po linii řízení. Následnou kontrolou prověřované doklady dokazují, že nebyly zjištěny případy, kdy by nebylo podpisem stvrzeno provedení řídicí kontroly příkazci operací před i po uskutečnění operace, kontroly správci rozpočtu před uskutečněním operace a hlavního účetního po uskutečnění operace. O výsledcích předběžné a průběžné kontroly byl informován interním auditorem vedoucí Úřadu, který výsledky těchto kontrol předkládal poradám vedení Úřadu.

Útvar interního auditu vykonával svoji činnost na základě schváleného ročního plánu.

- 1) Významným úkolem realizovaných auditních činností bylo prověření naplňování požadavku § 26 („předběžná kontrola“) a § 27

(„následná kontrola“) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole u:

- nákupu zboží a služeb za období:
 - červenec až prosinec 2018,
 - leden až červen 2019,
- pracovních cest v roce 2018.

- 2) Další auditní činnost byla zaměřena na prověření:

- předpisové základny Úřadu,
- způsobu zadávání a výběru dodavatele zakázek v roce 2018,
- stavu předpisové základny Úřadu a prověření vnitřního řídicího a kontrolního systému uvnitř Úřad.

- 3) V průběhu roku byly provedeny dva mimořádné audity:

- prověření naplňování požadavku § 26 a § 27 („předběžná, průběžná a následná kontrola“) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole u pracovních cest pracovníků Úřadu v roce 2019,
- prověření dodržování Směrnice č. 4/2018 (pokladní služba) v období leden až srpen 2019.

- 4) Součástí činnosti interního auditu v roce 2019 byla i spolupráce s útvaru Ministerstva financí ČR (Centrální harmonizační jednotkou a Auditním orgánem).

12.2 Vnější kontroly

V Úřadu nebyla v roce 2019 provedena žádná vnější kontrola.

12.3 Audit účetní závěrky

Účetní závěrka Úřadu za rok 2019 byla ověřena nezávislou auditorskou a účetní kanceláří Interexpert Bohemia, spol. s.r.o.

13 Předpokládaný vývoj do budoucna

Již první měsíce roku 2020 ukázaly, že následující období budou nejen z hlediska vývoje ekonomiky a stavu veřejných financí České republiky provázet dramatické změny v porovnání s roky předchozími. Národní rozpočtová rada i Úřad jsou připraveny vývoj hospodaření sektoru veřejných institucí sledovat a stejně jako v roce 2019 k němu vydávat pravidelná čtvrtletní stanoviska. Kromě toho se ale budou zabývat také vyhodnocováním dopadů mimořádných opatření přijatých proti šíření koronaviru na veřejné finance a publikovat na toto téma analýzy. Plnit však samozřejmě budou i další jim zákonem dané úkoly.

Rada například v červnu 2020 vydá svou v pořadí již třetí Zprávu o dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí. Na podzim pak zveřejní Zprávu o plnění pravidel rozpočtové odpovědnosti za rok 2019. Nad rámec povinností daných zákonem se pak bude Úřad opět snažit reagovat na aktuální dění také prostřednictvím odborných informačních a výzkumných studií na témata spojená s veřejnými financemi.

Jakkoli je už nyní jasné, že se v roce 2020 řada kroků a rozhodnutí v oblasti veřejných financí bude podřízovat podpoře ekonomiky zasažené recesí, předpokládáme, že se po odeznění prvního nárazu politická reprezentace vrátí také k řešení dlouhodobých problémů. Rada proto bude za podpory Úřadu i nadále sledovat vývoj kolem příprav důchodové reformy a stejně jako v roce 2019 bude apelovat na zákonodárce,

aby mezi jejich prioritami mělo svoje místo i zlepšování dlouhodobé udržitelnosti českých veřejných financí. Předsedkyně Rady bude nejen v souvislosti s tímto tématem stejně jako v předchozích dvou letech využívat svého zákonného práva účastnit se jednání vlády.

Kroky Rady i Úřadu budou samozřejmě směřovat také k tomu, aby se tématem současnosti i budoucnosti českých veřejných financí více zabývala široká veřejnost, a aby pro to měla co nejlepší informace a podklady. Jsou to koneckonců sami občané, kteří svými postoji o budoucnosti a udržitelnosti veřejných financí rozhodují.

Z jednorázových úkolů se Rada začne v průběhu druhé poloviny roku 2020 zabývat mimo jiné budoucím složením Výboru pro rozpočtové prognózy. Všem deseti stávajícím členům Výboru, jenž posuzuje makroekonomické a fiskální prognózy sektoru veřejných institucí zpracované MF ČR, totiž v první polovině roku 2021 vyprší jejich tříletý mandát. O novém složení Výboru rozhodne vláda na návrh Rady.

Po provozní stránce se bude Úřad v roce 2020 muset vypořádat především s nutností hledat vhodné prostory pro svoje další působení. Stávající prostory pronajaté v administrativní budově v ulici Holečkova byly totiž od začátku koncipovány jako dočasné řešení a jako takové již potřebám Úřadu nevyhovují.